

Passatge de Sant Bartomeu

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Passatge de Sant Bartomeu, 6
Emplaçament: Nucli antic de Granollers
Alçada: 144

Coordenades:

Latitud: 41.60844
Longitud: 2.28616
UTM Est (X): 440520
UTM Nord (Y): 4606549

Classificació

Número de fitxa: 08096 - 298
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Romà
Segle: I - III dC.
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Part de les restes han estat restaurades i es conserven.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Àrea arqueològica núm. 69. Protecció de tipus VIII: Àrees arqueològiques.
Data aprovació: dc., 15/10/2003 - 12:00
Número inventari: CCAA 10281
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat: Privada

Titular: 0668421DG4006E0001OI

Fitxes associades:

[Mercat de Sant Carles](#)

[Pati de can Gorina](#)

[Pati de la senyora Bassa](#)

[Hort de l'Aiguadé](#)

[Antiga Presó / Carrer de Santa Anna](#)

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: ds., 01/12/2001 - 01:00

Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana

Data de la darrera revisió: dj., 16/05/2024 - 10:15

Descripció

Restes arqueològiques pertanyents a la vil·la romana de Granollers, concretament a la pars urbana. Inclouen un mosaic i actualment són de les poques restes visibles *in situ* del Granollers romà, ja que a l'interior d'una botiga i integrat en el paviment es pot veure un mosaic que formava part d'una cambra de planta absidal.

L'any 1947 l'arqueòleg Josep Estrada documentà dues cambres pavimentada amb "*opus tessellatum*" i un conjunt de murs pertanyents a aquesta vil·la romana datada entre els segles I i II dC.

El 1986 es va portar a terme una intervenció d'urgència motivada per les obres de construcció d'uns locals comercials al costat d'on Estrada havia localitzat les restes esmentades i que, amb tota probabilitat, formen part del mateix àmbit (pertanyent a la pars urbana de la vil·la). Consisteixen en una cambra de planta absidal pavimentada amb *opus tesellatum* monocrom (és a dir un mosaic de color blanc combinat amb algunes tesselles fosques), un conjunt de murs d'*opus caementicium*" pertanyents a dues fases diferents, una canalització i part d'una habitació que estava calefactada amb el sistema d'hipocaust, la qual estaria situada sota l'actual passatge de Sant Bartomeu i el mercat de Sant Carles. El mosaic era el paviment d'una cambra absidal o amb exedra, amb l'entrada orientada cap a migdia, probablement cap a un corredor perimetral d'un pati interior. El conjunt hauria estat fundat al segle I, vers el segle II hauria estat objecte d'una àmplia reforma i va perdurar fins a la segona meitat del segle III (d'aquesta època més tardana seria l'hipocaust).

Segons M. Tenas (1999: 12) és possible que aquesta habitació correspongui a l'estança absidal descoberta l'any 1948 al pati de can Godina (habitació núm. 5).

Observacions:

El jaciment fou descobert i excavat entre els dies 7 i 31 de juliol de 1947 per Josep Estrada, Salvador Llobet i Antoni Jonch.

El 1986 s'hi va portar a terme una excavació d'urgència dirigida per Jordi Pardo, amb la col·laboració del Museu de Granollers. El mosaic va ser restaurat pel Servei de Restauració del Museu Arqueològic de la Diputació de Barcelona (avui Museu Arqueològic de Catalunya). En l'actualitat forma part integrada del paviment d'una botiga.

Aquest jaciment forma part del sector genèric conegut com a Antiga Presó, que inclou altres jaciments propers: Hort de l'Aiguadé, Pati de la Senyora Bassa (o de la vídua Trullàs) i Pati de can Gorina.

Història

El nucli de Granollers es troba en una cruïlla de dos camins d'època romana: el de Barcelona a Vic i el de Mataró a Caldes. A dalt d'un petit turó amb vistes al riu Congost s'hi va formar un petit nucli que al segle I dC es va convertir en una luxosa vil·la romana. Constava d'una zona residencial per als propietaris (*pars urbana*), una zona on vivien els servents (*pars rustica*) i una zona d'emmagatzematge i de producció de vi i oli (*pars fructuaria*). La *pars urbana* tenia un ampli peristil i incloïa uns banys termals ricament decorats. La *pars rustica* s'estructurava al voltant d'un pati porticat. En la part fructuària hi havia espais amb sitges o forns per elaborar àmfores o dolia. La vil·la estava molt orientada a la producció vitivinícola. El seu propietari devia ser d'una família d'alt estatus, probablement d'origen itàlic. S'ha relacionat amb la família Licínia (Luci Licini). La vil·la alt imperial de Granollers va tenir una vida relativament curta, ja que a la primera meitat del segle III algunes parts foren destruïdes o reutilitzades. El lloc, però, va continuar habitat fins als segles VI i VII, i en època medieval fou el nucli on va sorgir la vila de Granollers, a redós de l'església i del mercat.

A l'entorn de la vil·la romana hi havia diverses zones d'enterrament o necròpolis. La més ben coneguda és l'anomenada Necròpolis Oest (a la zona de can Trullàs). Entorn del camí que anava cap a Vic (actual carrer de Catalunya) hi havia la Necròpolis nord, possiblement d'època ja tard romana.

Bibliografia

AUTORS DIVERSOS (2004). *Atles d'arqueologia urbana de Granollers*. Atles d'arqueologia urbana de Catalunya, volum 1. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.

AUTORS DIVERSOS (2022). *In illo tempore. Granollers en època romana*. Museu de Granollers, Granollers.

A. A. M. G. (s.d.). *Llistat del Pla d'Arqueologia Urbana de Granollers*, Granollers, Àrea d'Arqueologia del Museu de Granollers.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1990). *Apunts per a una història de l'arqueologia granollerina*, Granollers: inèdit.

INVENTARI (1997) *Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica*. Vallès Oriental. Granollers, Barcelona, Generalitat de Catalunya, exemplar mecanografiat, actualització 1997.

PARDO, Jordi (1987). *El mosaic romà del carrer de Sant Bartomeu (Granollers)*, Granollers, Ajuntament de Granollers.

TENAS BUSQUETS, M. (1999). "El nucli romà de Granollers: l'aportació de les restes funeràries", a *IX Memorial Joan Camps*, Associació Cultural de Granollers. (inèdit).

VILA BONAMUSA, Lluís (2001). Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers. Patrimoni arqueològic. Granollers. Document administratiu.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica](#)

